

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

Духът прави силата

**ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРАЦИЯ“
КАТЕДРА „УПРАВЛЕНИЕ“**

РЕЗЮМЕТА НА ПУБЛИКАЦИИТЕ

на ас. д-р Даниел Славеев Парушев

За участие в обявения конкурс за заемане на академична длъжност „главен асистент“ по професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност „Социално управление“ (стратегическо управление и стратегии за интернационализация на бизнеса), обнародван в “Държавен вестник” бр. 70 от 15.08.2023 г.

София, 2023 г.

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

Духът прави силата

FACULTY OF MANAGEMENT AND ADMINISTRATION

ABSTRACTS OF PUBLICATIONS

of Assistant Dr. Daniel Slaveev Parushev

For participation in the competition announced for acquiring the academic position Chief Assistant in professional field 3.7. Administration and management, scientific specialty “Social management” (Strategic management and International business strategy), promulgated in State Gazette, Issue 70 of August 15, 2023.

Sofia, 2023

Група Ж. т. 22 Статии и студии, индексирани в Scopus и/или Web of Science, публикации в научни списания.

1. **Цветана Стоянова, Миглена Ангелова, Даниел Парушев. Особенности на дигитализацията на българските университети по време на пандемията covid-19. (Tsvetana Stoyanova, Miglena Angelova, Daniel Parushev. Peculiarities of Bulgarian universities digitalization during the covid-19 pandemic), Entrepreneurship and Sustainability Issues, Vilnius Vol. 10, Iss. 2, pp.-160-175.**

[https://doi.org/10.9770/jesi.2022.10.2\(10\)](https://doi.org/10.9770/jesi.2022.10.2(10)) DOI: 10.9770/jesi.2022.10.2”

<https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000908887300010>

Резюме: Пандемията от COVID-19 принуди образователната система бързо да се трансформира от обикновен традиционен процес към онлайн. Както училищата, така и университетите, включително тяхното ръководство и администрация) бяха изправени пред предизвикателството да поддържат качеството на предоставяната от тях образователна услуга, но този път при съвсем различни условия и в нова и непозната онлайн среда. В България, поради правилата на системите и академичната автономия, всеки университет имаше възможност да реши как да се справи с тези форс мажорни обстоятелства. Наред с техническите предизвикателства, преподавателите трябваше да преодолеят трудностите, свързани с мотивацията и ангажираността на студентите в такава среда. В тази връзка целта на настоящата статия е да оцени резултатите от онлайн учебния процес по време на пандемията от COVID-19 в България. Резултатите от емпиричното изследване (N = 140) ясно показват, че повечето български преподаватели предпочитат присъственото обучение. В същото време те признават необходимостта от специфично обучение за подобряване на техническите умения и различни подходи за вниманието и ангажираността на студентите в онлайн обучението. Според преподавателите общата оценка за нивото на удовлетвореност от онлайн обучението по време на пандемията от COVID-19 е в златната среда – 3 по скала от 1 – „изобщо не е ефективно“ до 5 – „ефективно е“.

Peculiarities of Bulgarian universities digitalization during the covid-19 pandemic)

Abstract: The COVID-19 pandemic forced the education system to transform quickly from a straightforward traditional process to an online one. Both schools and universities, including their management and administration) were challenged to maintain the quality of the educational service they provided, but this time under completely different conditions and in a new and unfamiliar online environment. In Bulgaria, due to the rules of the systems and the academic autonomy, each university had the opportunity to decide how to deal with these force major circumstances. Along with the technical challenges, professors have to overcome the difficulties related to the motivation and engagement of the students in such a mediated environment. The

main objective of the current article is to evaluate the results of the online learning process during the COVID-19 pandemic in Bulgaria. The results from empirical research (N = 140) clearly show that most Bulgarian lecturers prefer face-to-face learning. At the same time, they admit the necessity of specific training for technical skills improvement and different approaches for students' attention and engagement in online learning. According to the professors, the overall assessment for the level of satisfaction from online learning during the COVID-19 pandemic is in the golden mean - 3 on a scale of 1 - "not at all effective" to 5 - "it is effective"

Група Ж. т. 23 Статии и студии, индексирани в други международни бази данни с научна информация, публикувани в научни списания

1. **Даниел Парушев, Никола Танаков, Ангел Стойков. Влияние на COVID-19 върху дигитализацията на политиката за обучение на туристическите агенции. Daniel Parushev, Nikola Tanakov, Angel Stoykov. Covid-19 Influence on The Digitalization of Travel Agencies Training Policy”, Finance, Accounting and Business Analysis (FABA), Vol.4(1),2022, ISSN: 2603-5324, pp.18-25**

<https://www.cceol.com/search/journal-detail?id=2555>

Резюме: Авторите на статията имат за цел да направят обширен преглед на актуалната литература, за да изяснят концептуалния апарат и разликата между туристическите агенции и техните потребители, както и да проследят до каква степен дигитализацията подпомага комуникацията между тях от COVID -19 въздействие върху възможностите за трансформация. За да постигнат това, авторите първо ще разгледат защо и как COVID-19 може да бъде възможност за трансформация, обсъждайки обстоятелствата и проблемите, повдигнати от пандемията. Авторите на статията използват въпросник, за да покажат в процентно отношение до каква степен дигитализацията трансформира и дали подобрява комуникацията между заинтересованите страни. Този тип изследвания са най-разпространени, тъй като най-бързо може да се оцени обратната връзка от респондентите и да се измери тяхната удовлетвореност от услугите във всички сфери на туризма, но най-вече по отношение на туристическата комуникация. Популярността на този метод се дължи от една страна на различните форми на провеждане на проучване (класически въпросник, графичен въпросник, мобилно приложение), както и на разнообразието от средства, чрез които методът може да се прилага (електронно проучване, проучване на хартиен носител), телефонно проучване). Проучванията са широко разпознаваеми сред потребителите и като цяло са отворени и желаят да отговарят на въпроси, особено ако са популярни, с атрактивен дизайн, отнемат време и са лесни за попълване. Анкетата е сред методите, които са подходящи за постоянно, ежедневно получаване на обратна връзка и измерване на удовлетвореността. За да бъде анкетата ефективна, авторите на статията правят електронна

версия, в която е намален рискът от допускане на статистическа грешка, която да отклони или промени темпа на регресия или спад. Анкетата беше проведена успешно поради актуалната тема на статията и мотивацията на респондентите.

Covid-19 Influence on The Digitalization of Travel Agencies Training Policy

Abstract: The article authors aim to make an extensive review of the current literature to clarify the conceptual apparatus and the difference between travel agencies and their users, as well as to trace the extent to which digitalization supports the communication between them from the COVID -19 transformation opportunities impact. To achieve this, the authors will first look at why and how COVID-19 can be an opportunity for transformation, discussing the circumstances and issues which are raised by the pandemic. The article authors use a questionnaire to show in percentage terms the extent to which digitalization transforms and whether it improves communication between stakeholders. This type of research is the most widespread, because the feedback from the respondents can be assessed the fastest and to measure their satisfaction with the services in all areas of tourism, but especially in terms of tourist communication. The popularity of this method is due on the one hand to the different forms of conducting a survey (classic questionnaire, graphic questionnaire, mobile application), as well as the variety of means by which the method can be applied (electronic survey, paper survey, telephone survey). Surveys are widely recognizable among consumers, and they are generally open and willing to answer questions, especially if they are popular, attractively designed, time-consuming and easy to complete. The survey is among the methods that are suitable for constant, daily receiving feedback and measuring satisfaction. In order the survey to be effective, the authors of the article make an electronic version in which the risk of making a statistical error that would divert or change the rate of regression or decline is reduced. The survey was successfully conducted due to the current topic of the article and the motivation of the respondents.

2. Даниел Парушев, Илиян Чабуклийски. Стратегическата роля на строителството в икономиката на България”, Недвижими имоти и бизнес, том 6 (4), 2022 г. Авангард Прима, стр.277-282, ISSN (Print) - 2603-2759, ISSN (Online)-2603-2767. Daniel Parushev, Iliyan Chabukliyski. The construction sector as a strategic part from the Bulgarian economics. <https://www.cceol.com/search/journal-detail?id=2492>

Резюме: Класификацията на икономическите дейности от 2008 г. оформя строителството в отделен сектор, който може да се обособи и като определен процес от сферата на недвижимите имоти. В настоящото изследване са представени основните макроикономически характеристики на сектор „F – Строителство“, както и динамиката на неговото развитие за периода 2010-2021 г. Изследването представя и необходимостта от инвестиции в сектора.

The construction sector as a strategic part from the Bulgarian economics.

Abstract: The Classification of economic activities from 2008 determines the construction into a separate sector, which could be also determined as a separate process of the real estate field. In this study, the main macroeconomic characteristics of sector "F - Construction" are represented, as well as its development dynamics for the period 2010- 2021. The study also represents the necessity for investment in the sector.

3. Даниел Парушев, Показатели и индекси за оценка на международната конкурентоспособност на бизнес организациите. Parushev,D , “Indicators and Indexes For Assessing The International Competitiveness Of Business Organizations”, Vanguard Scientific Instruments In Management, vol. 18.(1), 2023, ISSN 1314-0582.

<https://vsim-journal.info/index.php?journal=vsim&page=article&op=view&path%5B%5D=488>

Резюме: През годините развитието на икономиката като наука доведе до множество тълкувания на понятието конкурентоспособност в зависимост от нивото, на което се изучава самата конкуренция – държавно, регионално, фирмено или на самите продукти, както и кои фактори се определят като водещи според отделните теории. В тази връзка целта на настоящата статия е да представи видовете индикатори и индекси за оценка на конкурентоспособността на бизнес организациите и да посочи спецификата на всеки един от тях.

Indicators and Indexes For Assessing The International Competitiveness Of Business Organizations

Abstract: Over the years, the development of economics as a science has led to multiple interpretations of the term competitiveness, depending on the level at which the competition itself is studied - state, regional, company, or of the products themselves, as well as which factors are defined as leading according to individual theories. In this regard, the purpose of this article is to present the types of indicators and indexes for assessing the competitiveness of business organizations and to point out the specifics of each of them.

Група 3. т. 24. Доклади, публикувани в сборници от научни конференции

1. Даниел Парушев, Драгомир Стефанов., „Ипотечен пазар в България и влияние на банките върху активността на строителните предприемачи у нас през последните 20

години“, Иновативна неконвенционална парична политика на водещите централни банки и нейните ефекти за развитите и развиващите се държави, с акцент върху България. Daniel Parushev, Dragomir Stefanov. Mortgage market in Bulgaria and the influence of banks on the activity of construction entrepreneurs in our country in the last 20 years.

ИК-УНСС,2021, стр.31-39, ISBN:978-619-232-569-5

Резюме: Настоящият доклад има за цел да се представят част от анализирани данни за наблюдаваните пазарни тенденции в областта на сектора на недвижимите имоти в България и връзката им с различни други икономически измерители, както и влиянието на банките чрез ипотечното кредитиране върху строителната активност у нас.

Mortgage market in Bulgaria and the influence of banks on the activity of construction entrepreneurs in our country in the last 20 years.

Abstract: This paper aims to present some of the analyzed data on the observed market trends in the real estate sector in Bulgaria and their relationship with various other economic measures, as well as the impact of banks through mortgage lending on construction activity in Bulgaria

2. Даниел Парушев.,“ Възможности за растеж на фирмите чрез дигитална трансформация“, Дигитализация на висшето образование в България,ИК-УНСС, 2023, Daniel Parushev, Opportunity for business growth through digital transformation", Digitization of higher education in Bulgaria. стр. 5 – 13, Формат 16/60/84, ПК, 7.5, ISBN 978-619-232-763-7

Резюме: През последните години светът залага на дигиталната трансформация и ЕС не прави изключение. Това е видно от доклад на Европейската комисия, свързан с предизвикателствата пред дигитализацията на фона на амбициите за въглеродно неутрална икономика до 2050 година.

В този доклад авторът акцентира върху дигитализацията на петролния бранш, но в частност на компанията ОМВ-България. Все още в ръководствата на компаниите в този сектор битува мнението, че поради традициите, които има в България, не са необходими значителни инвестиции за реклама и подобряване на технологиите, каквито влагат същите компании в други държави в Европейския съюз.

Opportunity for business growth through digital transformation

Abstract: In recent years, the world has been betting on digital transformation, and the EU is no exception. This is evident from a report of the European Commission related to the challenges of digitization against the background of ambitions for a carbon-neutral economy by 2050.

In this report, the author focuses on the digitalization of the oil industry, but in particular the

company OMV-Bulgaria. The management of the companies in this sector still holds the opinion that due to the traditions that exist in Bulgaria, there is no need for significant investments in advertising and technology improvement, as the same companies invest in other countries in the European Union.

Група 3. т. 25. Доклади, публикувани в сборници от научни конференции, индексирани в международни бази данни с научна информация – доклад в Scopus и/или web of Science, доклад индексирани в друга международна база данни с научна информация

1. Николай Щерев; Цветана Стоянова; Даниел Парушев, Икономика базирана на знанието, предизвикателство пред моделите на лидерство в развиващите се страни (Пример – България)

Shterev,N., Stoyanova,Tsv., Parushev, D., - Knowledge based economy a great challenge to leadership models in developing countries (Bulgarian Case), IEEE Jordan International Joint Conference on Electrical Engineering and Information Technology (JEEIT), 2019, pp.817-821
<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85067104518&origin=resultslist&sort=plf-f>

Резюме: Новите предизвикателства пред съвременните бизнес модели се появяват с въвеждането на новите технологии и ускоряването на трансфера на технологии в рамките на световни индустриални вериги. Тъй като бизнес моделът в икономически развитите страни се основава на нарастващата роля на компаниите, занимаващи се с научни изследвания и наука, което води до повишаване на конкурентоспособността, бизнес моделът в развиващите се страни не е достатъчно добър, за да бъде част от тази икономика, основана на знанието. И така, най-голямото предизвикателство за конкурентоспособността и растежа на развиващите се страни е да се подобри моделът на социално лидерство като компенсация за по-малко иновации. И така, основната цел на статията е да представи предизвикателен подход на бизнес модел на лидерство, който е подходящ за приложение в развиващите се страни. Българският пример помага да се представят не само предимствата, но и скритите пречки пред генерирането на растеж в икономика, основана на знанието. Така структурата на хартията е: 1. Въведение в модела на икономиката, основана на знанието; 2. Подходи за управление и лидерство в описанието на икономика, базирана на знанието; 3. Съществуващи лидерски модели в България; Изводи.

Knowledge based economy a great challenge to leadership models in developing countries (Bulgarian Case)

Abstract: New challenges to the contemporary business models appear with introduction of the new technologies and speeding up the technology transfer within worldwide industrial chains. As the business model in the economic developed countries is based on the increasing role of research and science intense companies that leads to increasing competitiveness, the business model in the developing countries is not well enough sufficient to be part of this knowledge based economy. So, the biggest challenge for competitiveness and growth of developing countries is to improve the social leadership model as a compensation of less innovations. So, the basic goal of the paper is to present a challenging approach of leadership business model, that is suitable for application in the developing countries. The Bulgarian example helps to introduce not just the advantages but to present the hidden obstacles of generating growth in knowledge based economy. Thus, the structure of the paper is: 1. Introduction to the knowledge based economy model; 2. Management and leadership approaches in knowledge based economy description; 3. Existing leadership models in Bulgaria; Conclusions.

2. Георги Николов, Никола Танаков, Даниел Парушев, Клъстеризация и дигитализиране на развитието за развитието на умни градове. Tanakov,N., Nikolov,G., Parushev,D., “Clasterization and Digitalization For The Development Of Smart Cities”, Research and innovation, Yunona Publishing, New York, USA, 2019, pp.27-33,
<https://elibrary.ru/item.asp?id=37243361>

Резюме: Авторите на доклада имат за цел да демонстрират въздействието на клъстерирането и цифровизацията върху интелигентните градове. Поради това те се застъпват, че всички технологични иновации трябва да бъдат групирани в клъстери и след това ИКТ услугите да бъдат синхронизирани и канализирани в мрежата. В това отношение ние свързваме цифровата конкурентоспособност с разбирането за това как страните в условията на технологична трансформация успяват да създадат устойчиви иновативни продукти чрез своите предприемачи. Повишаване на конкурентоспособността на европейската индустрия и иновативни малки и средни предприятия, превръщане на градовете в по-конкурентоспособни и по-добри места за живеене, споделяне на знания, възпроизвеждане на успеха и предотвратяване на повтарящи се грешки, постигане на нашите енергийни и екологични цели, околна среда и в подкрепа на търсенето на подходящи партньори и решения в тази област. Тези подходи вече са в основата на бизнес моделите, защото множеството и разнообразни интелигентни приложения, групирани по приоритетни насоки, ще бъдат вградени в развитието на съвременните градове и знанието постепенно се превръща в най-ценния капитал и фактор за растеж на всеки съвременен град.

Clasterization and Digitalization For The Development Of Smart Cities

Abstract: The authors of the report aim to demonstrate the impact of clustering and digitization on

intelligent cities. Therefore, they advocate that all technological innovations need to be clustered in clusters and then ICT services synchronized and channelized into the network. In this respect, we connect digital competitiveness with an understanding of how countries in technological transformation conditions manage to create sustainable innovative products through their entrepreneurs. Enhancing the competitiveness of European industry and innovative small and medium-sized enterprises, making cities more competitive and better places to live, sharing knowledge, replicating success and preventing repetitive mistakes, meeting our energy and environmental goals environment and in supporting the search for suitable partners and solutions in this area. These approaches are already at the heart of business models because the many and diverse smart applications grouped by priority directions will be built into the development of modern cities and knowledge gradually becomes the most valuable capital and growth factor of any modern city.

ИЗГОТВИЛ:

Ас. д-р Даниел Парушев

